

ENDURSKOÐENDARÁÐ

Skýrsla um störf endurskoðendaráðs 2015

Störf endurskoðendaráðs á árinu 2015

Inngangur

Endurskoðendaráð er eftirlitsaðili með störfum endurskoðenda og er verksvið ráðsins skilgreint í V. kafla laga nr. 79/2008 um endurskoðendur. Þau lög tóku gildi 1. janúar 2009 og með þeim var innleidd áttunda félagaréttartilskipun Evrópuráðsins. Hlutverk endurskoðendaráðs skv. 15 gr. laganna er að hafa eftirlit með því að endurskoðendur og endurskoðunarfyrtækj ræki störf sín í samræmi við ákvæði laganna.

Nánar tiltekið ber endurskoðendaráði að:

- Fylgjast með því að endurskoðandi uppfylli skilyrði til löggildingar.
- Fylgjast með því að endurskoðandi uppfylli kröfur um endurmenntun.
- Sjá til þess að reglulegt gæðaeftirlit með störfum endurskoðenda og endurskoðunarfyrtækja fari fram.
- Sjá til þess að siðareglur og endurskoðunarstaðlar séu til.

Endurskoðendaráð heyrir undir atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið og skipar ráðherra fimm menn í ráðið til fjögurra ára í senn. Þrír nefndarmenn eru skipaðir samkvæmt tilnefningu en tveir skipaðir af ráðherra. Núverandi endurskoðendaráð var skipað þann 21. maí 2013. Í ráðinu sitja Áslaug Árnadóttir, formaður, Þórður Reynisson, Pálína Árnadóttir, Jóhann Unnsteinsson og Hildur Árnadóttir. Varamenn eru Elmar Hallgríms Hallgrímsson, Elva Ósk Wíium, Krístrún Helga Ingólfssdóttir, Ólafur Gestsson og Brynja Halldórsdóttir. Starfsmaður endurskoðendaráðs er Erla Guðrún Ingimundardóttir lögfræðingur.

Endurskoðendaráð hélt 20 fundi á árinu 2015 auk ýmissa samráðsfunda með atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti og Félagi löggiltra endurskoðenda (FLE).

Hér á eftir er gerð grein fyrir helstu málum sem komu til umfjöllunar og afgreiðslu ráðsins á árinu:

Gæðaeftirlit

Mikilvægasta og umfangsmesta verkefni endurskoðendaráðs er að sjá um að fram fari gæðaeftirlit með þeim störfum endurskoðenda sem falla undir ákvæði laganna um endurskoðendur nr. 79/2008, en samkvæmt 22. gr. laganna er endurskoðunarfyrtækjum og endurskoðendum sem þar starfa og sjálfstætt starfandi endurskoðendum skylt að sæta gæðaeftirliti eigi sjaldnar en á sex ára fresti. Þá er endurskoðendum eða endurskoðunarfyrtækjum sem annast endurskoðun eininga tengdra almannahagsmunum skylt að sæta gæðaeftirliti eigi sjaldnar en á þriggja ára fresti.

Gæðaeftirlit 2015

Undirbúningur gæðaeftirlits 2015 hófst í byrjun árs 2015. Þar sem um var að ræða sjötta árið frá því að lögin tóku gildi voru allir þeir endurskoðendur, sem ekki höfðu sætt gæðaeftirliti frá gildistöku laganna boðaðir í eftirlit. Auk þess voru þrír endurskoðendur boðaðir í endurtekið eftirlit á grundvelli fyrri ákvarðana ráðsins. Alls voru send út 128 boðunarbréf, flest í febrúar og mars 2015.

Á vormánuðum 2015 fékk endurskoðendaráð til liðs við sig þrjá endurskoðendur til að yfirfara gátlista sem gæðaeftirlitsmenn styðjast við við framkvæmd gæðaeftirlits. Í kjölfarið voru gerðar þó nokkrar breytingar á gátlistunum og voru nýir gátlistar birtir í B-deild Stjórnartíðinda ásamt endurskoðuðum reglum um framkvæmd gæðaeftirlits með störfum endurskoðenda þann 21. júlí 2015. Eru nýju reglurnar nr. 712/2015.

Gæðaeftirlitsmenn voru tilnefndir af FLE þann 18. júní 2015 og var val á þeim staðfest af endurskoðendaráði. Fól endurskoðendaráð FLE að annast gæðaeftirlitið í samræmi við 13. gr. laga um endurskoðendur nr. 79/2008.

Af þeim 128 endurskoðendum sem boðaðir voru í eftirlit voru 51 sem árituðu endurskoðunarverkefni vegna reikningsársins 2014. Var þeim gert að sæta gæðaeftirliti árið 2015 vegna reikningsársins 2014. Framkvæmd gæðaeftirlits hófst í október 2015. Lauk framkvæmdinni að mestu fyrir lok ársins 2015 og er umfjöllun ráðsins langt komin í byrjun apríl 2016. Endurskoðendaráð mun taka saman skýrslu um niðurstöður gæðaeftirlitsins og birta á heimasíðu ráðsins þegar endanlegar niðurstöður liggja fyrir.

Ábyrgðartryggingar

Árleg eftirfylgni

Á grundvelli 6. gr. laga um endurskoðendur ber endurskoðendum að hafa í gildi starfsábyrgðartryggingu og skulu þeir senda Félagi löggiltra endurskoðenda staðfestingu um gilda tryggingu fyrir 15. janúar ár hvert. Kröfur laga um að endurskoðendur hafi gilda starfsábyrgðartryggingu eru ófrávíkjanlegar og þeir sem ekki hafa slíka tryggingu uppfylla ekki skilyrði til að hafa réttindi sem endurskoðendur.

Í apríl 2015 fór endurskoðendaráð yfir upplýsingar frá FLE um endurskoðendur sem ekki höfðu staðfest að þeir hefðu gilda ábyrgðartryggingu. Var umræddum aðilum veittur tveggja vikna frestur til úrbóta. Síðari hluta árs voru öll mál varðandi starfsábyrgðartryggingar afgreidd.

Uppsögn starfsábyrgðartrygginga

Komi til þess að lögbundinni starfsábyrgðartryggingu endurskoðanda sé sagt upp tilkynnir viðkomandi váttryggingarfélag það til atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytisins. Sendir ráðuneytið upplýsingarnar svo áfram til endurskoðendaráðs.

Endurskoðendaráð fékk nokkurn fjölda tilkynninga frá ráðuneytinu um að starfsábyrgðartryggingar endurskoðenda væru ekki lengur í gildi hjá viðkomandi váttryggingafélagi. Endurskoðendaráð óskaði í kjölfarið eftir staðfestingu á því frá viðkomandi endurskoðanda um að hann hefði aflað sér fullnægjandi ábyrgðartryggingar hjá öðrum váttryggjanda. Bárust slíkar staðfestingar í öllum tilvikum.

Eignarhald á endurskoðunarfyrirtækjum

Endurskoðendaráði barst ábending um að eignarhald nánar tilgreindra endurskoðunarfyrirtækja kynni að fara gegn lögum um endurskoðendur. Endurskoðendaráð tók því eignarhald endurskoðunarfyrirtækjanna til ítarlegrar skoðunar á árinu 2015 og aflaði lögfræðialits um túlkun ákvæða laga um endurskoðendur um eignarhald endurskoðunarfyrirtækja.

Var það niðurstaða ráðsins að ekki væri ástæða til að gera athugasemdir við eignarhald fyrirtækjanna á grundvelli laga um endurskoðendur. Þó var þeim tilmælum beint til annars fyrirtækisins að tryggt yrði að endurskoðendur færu með beinan atkvæðisrétt í fyrirtækinu.

Endurmenntun

Samkvæmt 7. gr. laga um endurskoðendur er endurskoðendum skylt að sækja endurmenntun sem tryggir að þeir viðhaldi reglulega fræðilegri þekkingu, faglegri hæfni og faglegum gildum. Samkvæmt 2. mgr. 7. gr. skal endurmenntun að lágmarki svara til 20 klukkustunda á ári og samtals 120 klukkustunda á hverju þriggja ára tímabili. Í gildi eru reglur um endurmenntun nr. 30/2011 þar sem kveðið er á um það hvað teljist til endurmenntunar.

Í reglunum kemur m.a. fram að fyrsta þriggja ára endurmenntunartímabil skv. 7. gr. laga nr. 79/2008 hefjist 1. janúar 2010, hjá þeim sem hlutu löggildingu árið 2009 eða fyrr, sbr. ákvæði I til bráðabirgða í lögum nr. 79/2008. Öðru endurmenntunartímabilinu lauk því 31. desember 2015.

Félag löggiltra endurskoðenda hefur haldið utan um endurmenntun félagsmanna sinna og senda félagsmenn upplýsingar um endurmenntun sína til félagsins. Snemma árs 2015 sendi félagið ráðinu upplýsingar um þá sem ekki höfðu lokið lágmarks fjölda endurmenntunareininga árið 2014. Ráðið fylgdi málinu eftir gagnvart þeim sem ekki höfðu lokið tilskildum fjölda endurmenntunareininga með því að óska eftir skýringum frá þeim vegna fjölda endurmenntunareininga.

Einn endurskoðandi var áminntur af endurskoðendaráði á grundvelli 2. mgr. 17. gr. laga um endurskoðendur vegna vanrækslu á að sinna lögbundinni endurmenntun.

Mál vegna endurskoðunar sparisjóðs

Í upphafi árs lauk endurskoðendaráð máli sem varðaði endurskoðun ársreiknings sparisjóðsins X vegna ársins 2008. Var það niðurstaða ráðsins að veita þeim endurskoðendum sem árituðu ársreikning sparisjóðsins árið 2008 áminningu vegna brota á lögum nr. 79/2008 við endurskoðun ársreikningsins. Álit endurskoðendaráðs er aðgengilegt á vefsíðu ráðsins, www.endurskoendadarad.is

Notkun orðsins endurskoðun eða endurskoðandi í starfs- eða firmaheiti.

Í 6. mgr. 4. gr. laga um endurskoðendur kemur fram að öðrum en endurskoðendum og endurskoðunarfyrirtækjum sé óheimilt að nota orðin endurskoðandi eða endurskoðun í starfs- eða firmaheiti sínu. Þá sé óheimilt að vekja þá trú að aðili sé endurskoðandi með notkun starfsheitis, firmanafns eða með öðrum misvísandi hætti, ef hann er það ekki.

Á árinu bárust endurskoðendaráði meðal annars ábendingar um að fyrirtæki sem ekki væru endurskoðunarfyrirtæki væru tilgreind sem slík á nánar tilgreindum vefsíðum. Ráðið sendi viðkomandi aðilum bréf og óskaði eftir því að fyrirtækin notuðust ekki við orðin endurskoðun í firmaheiti sínu svo ekki væri farið gegn lögum um endurskoðendur. Brugðist var við erindum ráðsins og lauk endurskoðendaráð afgreiðslu málanna á árinu.

Samskipti við atvinnu- og nýsköpunarráðuneytið

Endurskoðendaráð átti ýmis samskipti við atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið á árinu varðandi málefni endurskoðenda.

Erindi til ráðsins

Ýmis erindi og ábendingar bárust ráðinu á árinu 2015 og hlutu sum þeirra endanlega afgreiðslu, en önnur verða áfram til meðferðar hjá ráðinu. Við meðferð málanna var sérstaklega gætt að reglum stjórnarsýslulaga um vanhæfi nefndarmanna þannig að varamaður var kallaður til eftir aðstæðum hverju sinni.

Ný vefsíða endurskoðendaráðs

Í júlí 2015 opnaði endurskoðendaráð nýja vefsíðu. Á síðunni hafa verið teknar saman allar helstu upplýsingar um endurskoðendur og endurskoðendaráðs. Er þar m.a. fjallað um skipan ráðsins, hlutverk þess, valdheimildir og fjármögnun. Þá er á síðunni fjallað um löggildingu endurskoðenda og próf til öflunar löggildingar, innlögn eða niðurfellingu réttinda endurskoðenda, endurskoðunarfyrtæki, ábyrgðartryggingar og endurmenntun endurskoðenda auk umfjöllunar um ábyrgð og verkefni endurskoðenda. Einnig er á síðunni fjallað um gæðaeftirlit með endurskoðendum auk upplýsinga um lög og reglur sem gilda um endurskoðendur.

Önnur mál

Meðal annarra starfa endurskoðendaráðs á árinu má telja eftirfarandi:

- Tillögur að prófgjaldi fyrir próf til löggildingar endurskoðunarstarfa árið 2015.
- Óskað eftir áliti endurskoðendaráðs á því að félag skipti um endurskoðendur, þrátt fyrir að ekki séu liðin fimm ár frá kosningu endurskoðenda félagsins.
- Upplýsingar veittar ráðuneytinu vegna innlagna endurskoðenda á réttindum sínum.
- Fyrirspurnir varðandi meistaranám sem endurskoðendaráð viðurkennir sem undanfara þess að öðlast löggildingu til endurskoðunarstarfa.

6. apríl 2016

Endurskoðendaráð

Haukur Arnadóttir
Pálma Arnadóttir
Jóhanna Auðadóttir
Þórunn Björnsdóttir
Hilmar Arnadóttir